

10:40

03 Mayıs 2005 / Salı

İngiliz arşivlerinden 'soykırım' iddialarına tokat gibi cevap...

Remzi Öner Özkan bildiriyor

İngiliz hükümet arşivlerini tutan "İngiltere Ulusal Arşivi", Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı topraklarında bulunan halklar arasındaki çatışmaların, "büyük devletlerin politikalarının sonucu olduğunu" ve gelişmelerin Osmanlı topraklarındaki tüm halklara acılar çektiğini gösteriyor.

Birinci Dünya Savaşı sırasındaki acı olaylar, Balkanlar'dan Türkler, diğer Müslümanlar ve öteki halkların da göç ettirildiği daha geniş bir sürecin, yani Birinci ve İkinci Balkan savaşlarıyla başlayan, Osmanlı'nın dışarıdan parçalanması sürecinin bir parçası olarak kabul ediliyor.

Bazı Ermeni grupların ve Ermenistan'ın, o dönemdeki tüm gelişmeleri, uluslararası koşulları göz ardı ederek, yalnızca Ermeniler 1915 yılında sorunlarla karşılaşmış gibi yansıttıkları olayları, İngiliz resmi arşivleri daha kapsamlı bir bakış açısıyla değerlendiriyor.

O tarihlerde meydana gelen gelişmeleri yalnızca 1914'te başlayan Birinci Dünya Savaşı içindeki bir durum olarak değil, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağıtılması süreciyle, yoğun göç ve sürgünlerin olduğu 1912 Birinci Balkan Savaşı'nın çıkışıyla birlikte ele alıyor.

İngiliz arşivcilerin değerlendirme yazısında, Osmanlı topraklarındaki halkların, Birinci ve İkinci Balkan savaşları ile Birinci Dünya Savaşı sırasında büyük devletlerce uygulanan "zorla yeni sınır benimsetme politikalarının kurbanı olduğu" belirtiliyor.

İngiliz Ulusal Arşivi'ne ait olan ve arşivdeki belgelere ulaşım imkanı veren "www.nationalarchives.gov.uk" internet adresindeki "Mülteciler ve Azınlıklar" başlıklı bölümde, Avrupa'daki tüm mülteci sorunlarıyla ilgili İngiliz resmi belgelerinin tasnif bilgileri yer alıyor. Bu bölümde, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma dönemiyle ortaya çıkan bu tür sorunlarla ilgili binlerce cilt tasnif edilmiş belgenin, İngiliz Ulusal Arşivi'nin "FO-78, FO-195, FO-421 ve FO-424" kodlu kataloglarında bulunduğu belirtiliyor.

Bu bölümle ilgili değerlendirme yazısı ise, "Avrupa'da 20.

yüzyıldaki mülteci hareketleri, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma süreciyle; bu imparatorluğun bir zamanlar yönettiği topraklarda milliyetçiliğin uyanmasıyla başlar" deniliyor.

BÖLGEDEKİ MİLLİYETÇİLİK HAREKETLERİ

Osmanlı'nın dağıtılmasının yol açtığı nüfus sorunlarına ait belgelerin tasnif edildiği arşiv bölümünün genel değerlendirmesinin yapıldığı bu yazı, şöyle devam ediyor:

"Bölgedeki milliyetçilik hareketleri, Türkiye'nin Avrupa'daki hemen hemen bütün topraklarını kaybettiği ve ülkenin Avrupa kesiminde yalnızca İstanbul ile çevresindeki küçük bir bölgeyi kendisine bırakan 1912 Birinci Balkan Savaşı'na yol açmıştır. İkinci Balkan Savaşı ise 1913'te, Yunan ve Bulgar milliyetçiliğinin birbirine karşı husumeti nedeniyle başladı. 1914 yılında Birinci Dünya Savaşı'nın çıkışı ise, var olan çatışmayı daha da karmaşık bir hale getirdi. Bu savaşta Yunanistan ve Sırbistan müttefik kuvvetlere (İngiltere, Fransa ve Rusya'dan oluşan ittifak devletleri); Bulgaristan ve Türkiye ise merkezi kuvvetlere (Almanya ve Avusturya'dan oluşan ittifak devletleri) katıldı. Kendisini giderek tırmanan çatışmanın içinde bulan yerel halklar, büyük devletler arasındaki güç dengesi değişimlerinin kurbanı oldu ve büyük devletlerle müttefiklerinin durumları değiştikçe, bu yerel halklar da ya bizzat göçlerin hazırlayıcısı ya da kurban duruma düştü."

"YAPAY YENİ SINIRLAR, YENİ SORUNLAR DOĞURDU"

"Kapsamlı mülteci hareketlerinin İkinci Balkan Savaşı sırasında bölgenin genel karakteristiği olduğu" kaydedilen değerlendirme yazısında, "üz binlerce insanın, sınırların yapay biçimde yeniden belirlendiği bir ortamda, zorla göç ettirildiğine" dikkat çekiliyor.

Yazıda, "Müttefiklerin (İngiltere, Fransa ve Rusya), Türkiye gibi savaştan yenik çıkmış ülkelere zorla benimsettiği yeni sınırlar, yeni sorunlar doğurdu" deniliyor.

Savaşı kazanan Avrupa devletlerinin, bölgedeki halklar üzerinde yol açtığı bu sorunları 1919 Paris barış konferansında çözmeye çalıştığı kaydedilen değerlendirmede şu ifade kullanıldı:

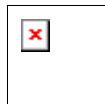
"Siyasetçilerin 1919 yılında düzenlenen Paris barış konferansındaki amaçları, barışın kalıcı olmasını güvence altına alacak bir siyasal çözüme ulaşmaktı. Müttefik güçlerin (itilaf devletleri) bu amaçla aldıkları bir dizi önlem arasında, halkları, etnik, dinsel ve siyasal olarak bağlı oldukları topraklardan zorla, belki ayrımcılığa tabi tutulmayacakları ve biraz daha güvenli olacakları topraklara göç ettirmek de vardı. Neuilly-sur-seine'de 27 Kasım 1919'da imzalanan antlaşma, etnik, dinsel ve ulusal temellere dayalı olarak kabul ettirilmiş bir çözümdür." "http://www.catalogue.nationalarchives.gov.uk/rdleaflet.asp?sleaflet=d=312" internet adresinde bulunabilecek bu değerlendirme yazısının atıf yaptığı belgelerin bazılarının tasnif başlıkları şöyle:

"1) Foreign Office, embassy, Ottoman Empire, c 1782-1923; 2)

Foreign Office, consulates, Ottoman Empire, c 1782-1923; 3) Foreign Office, embassy, Turkey, 1923-1968; 4) Foreign Office, consulates, Turkey, 1923-1968." O tarihlerde bölgede bulunan İngiliz diplomatlarının, askeri görevlilerinin ve diğer yetkililerin resmi yazışmaları da dahil olmak üzere milyonlarca belgenin yer aldığı bu arşiv bölümüyle ilgili bu genel değerlendirme yazısı, Osmanlı'nın son dönemindeki nüfus hareketlerinin, bu arşivi tasnif eden İngiliz tarihçilerce nasıl yorumlandığını gösteriyor. Bu değerlendirme yazısında, o dönemde yalnızca Ermenilerin değil, birçok halkın acılar çektiği görüşü, "Büyük devletlerle müttefiklerinin durumları değiştikçe, yerel halklar da ya bizzat göçlerin hazırlayıcısı ya da kurbanı duruma düştü" ifadelerinde dikkat çekiyor.

- [Schröder Türkiye'ye geliyor...](#)
- [Alman aydınlardan Fransızlara 'evet' mektubu](#)
- [Radikal yahudilerden Şaron'un ölümü için dua çağırısı](#)

[Yorum Oku](#) | [Yorum Yaz](#)

FIRSAT LİNKLERİ**TOSHIBA PDA G910 CEP BİLGİSAYARI ROUTE 66 NAVİGASYON**

KAMERA,GPRS,GPS, WIRELESS,PARMAK İZİ OKUYUCULU
ROUTE 66 NAVİGASYON YAZILIMI HEDİYE

GERİ DÖN

ARKADAŞINA YOLLA

YAZDIR

KAPAT